

ВПЛИВ ЖИВОЇ МАСИ ЯГНЯТ ПРИ НАРОДЖЕННІ НА ЇХ ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ ДО ВІДЛУЧЕННЯ

*О.В.Іванова, кандидат сільськогосподарських наук
Миколаївський державний аграрний університет*

Вивчено вплив живої маси ягнят овець тонкорунних порід при народженні на їх збереженість до відлучення залежно від генотипу плідників. В досліді враховувались вплив року дослідження та типу народження (одинці, двійні). Встановлено, що одинці і двійні відчують різну спрямованість відбору. Для одинців має місце яскраво виражений стабілізуючий відбір, який відсікає крайні варіанти, а для двоїн – рушійний, який відсікає вкрай дрібні варіанти.

Изучено влияние живой массы ягнят овец тонкорунных пород при рождении на их сохранность до отбивки в зависимости от генотипа производителей. В опыте учитывались влияние года исследования и тип рождения (одинцы, двойни). Установлено, что одинцы и двойни испытывают разную направленность отбора. Для одинцов имеет место ярко выраженный стабилизирующий отбор, который отсекает крайние варианты, а для двоен –двигающий, который отсекает крайне мелкие варианты.

Вступ. Удосконалення стада або породи овець забезпечується не тільки відбором, але й правильним підбором баранів і маток з урахуванням їх індивідуальних і групових, фенотипових і генотипових ознак. Якість приплоду окремих плідників визначається ступенем сполучуваності і спадковими особливостями спарованих особин. На результативність відбору великий вплив мають також і паратипові фактори — умови вирощування молодняка [1, 2].

Вівцематки асканійських тонкорунних порід характеризуються доброю відтворною здатністю. За оптимальних умов утримання фактичне багатопліддя становить 150,9%, а збереженість ягнят до відлучення — 92,7% [4].

Селекція за плодністю повинна поєднуватися з такими важливими ознаками, як життєздатність ягнят — їх жива маса при народженні та збереженість до відлучення. Це є резервом значного збільшення виробництва ягнятини та молоді баранини [3]. Тому в умовах племінного заводу “Асканія-Нова” на елітній отарі овець вивчили вплив живої маси ягнят при народженні на їх збереженість до відлучення залежно від типу народження.

Матеріал і методика. Групи для вивчення впливу маси ягнят при народженні на збереженість їх до відлучення формували з маток критих плідниками різних генотипів — чистокровних асканійських тонкорунних, чистокровних австралійських мериносів, 1/2 частки крові за австралійськими мериносами та таврійського типу асканійської тонкорунної породи у різні роки дослідження. Оскільки раніше була відмічена вірогідна різниця за масою ягнят при народженні у різні роки дослідження вихідні дані були попередньо трансформовані. В межах кожного року дослідження абсолютні значення маси при народженні були замінені їх нормованими відхиленнями [5]. Результати досліджень. Проведений дисперсійний аналіз показав, що має місце вірогідний вплив генотипу плідника на масу ягнят при народженні ($F = 4,86$; $df_1 = 3$; $df_2 = 594$; $\rho = 0,002$). Крім того, в різні роки дослідження для плідників різних генотипів відмічалось різноспрямоване співвідношення маси при народженні у ягнят, які дожили до відлучення, і тих, які не дожили до відлучення ($F = 3,08$; $df_1 = 3$; $df_2 = 594$; $\rho = 0,05$).

Причому, спостерігається тенденція до зближення середньої живої маси при народженні, ягнят, які народжені від плідників різних генотипів та збереглися до відлучення. Тоді як середня жива маса ягнят, які не дожили до відлучення, характеризувалася значним розбігом значень. Особливо чітко ця тенденція проглядається у перший рік дослідження.

Таким чином, можна припустити, що збереженість ягнят-одинців до відлучення визначається не стільки абсолютним значенням маси при народженні, скільки ступенем відхилення від середнього значення по отарі (звичайно специфічного у кожний рік).

Для ягнят, народжених у складі двоїн, відмічено вірогідну залежність між масою при народженні і збереженістю ($F = 5,90$; $df_1 = 1$; $df_2 = 1136$; $\rho = 0,05$). Була виявлена вірогідна тенденція до того, що краще зберігалися до відлучення ягнята, народжені з більшою масою (не залежно від генотипу плідника). Ця тенденція спостерігалася з року в рік.

Більш детальний аналіз цих результатів підтверджує наші висновки (табл.2). Вірогідна різниця маси при народженні ягнят, які вижили, і тих, які не зберігалися до відлучення, відмічена для

нащадків плідників 1/2 частки крові за австралійським мериносом і чистокровних плідників породи австралійський меринос у 1994 р. Причому, більш крупні ягнята мали кращу збереженість.

Таблиця 1

Вплив генотипу плідника та паротипових факторів на збереженість ягнят-одинців залежно від живої маси при народженні

Рік досл.	Генот плідн.	Загинули			Збережені			тест (Z)	p
		n	$\bar{X} \pm S_x$	σ	n	$\bar{X} \pm S_x$	σ		
1	АС	2	2,94 ± 0,65	0,92	19	1,08 ± 0,20	0,88	2,15	< 0,05
	1/2 АМ	17	0,07 ± 0,27	1,13	96	0,75 ± 0,09	0,92	2,70	< 0,05
	АМ	10	0,61 ± 0,21	0,66	117	0,73 ± 0,08	0,85	0,55	> 0,05
	ТТАС	7	0,53 ± 0,43	1,13	24	0,64 ± 0,18	0,90	0,23	> 0,05
2	АС	4	0,81 ± 0,25	0,50	22	0,54 ± 0,14	0,67	0,93	> 0,05
	1/2 М	16	0,41 ± 0,17	0,69	126	0,59 ± 0,07	0,77	1,00	> 0,05
	АМ	10	0,58 ± 0,15	0,48	103	0,60 ± 0,07	0,68	0,12	> 0,05
	ТТАС	8	0,87 ± 0,33	0,94	29	0,71 ± 0,24	1,30	0,39	> 0,05

Таблиця 2

Вплив генотипу плідника та паротипових факторів на збереженість ягнят-двоїнн залежно від живої маси при народженні

Рік досл.	Генот плідн.	Загинули			Збережені			тест (Z)	p
		n	$\bar{X} \pm S_x$	σ	n	$\bar{X} \pm S_x$	σ		
1990	АС	7	-0,22 ± 0,09	0,25	33	-0,26 ± 0,09	0,54	0,31	> 0,05
	1/2 АМ	29	-0,48 ± 0,22	1,19	163	-0,32 ± 0,06	0,70	0,70	> 0,05
	АМ	17	-0,55 ± 0,23	0,95	211	-0,30 ± 0,05	0,73	1,04	> 0,05
	ТТАС	6	-0,67 ± 0,36	0,87	36	-0,76 ± 0,13	0,79	0,23	> 0,05
1994	АС	4	-0,42 ± 0,35	0,65	40	-0,11 ± 0,1	0,61	-0,89	> 0,05
	1/2 М	31	-0,55 ± 0,25	1,42	266	-0,16 ± 0,05	0,79	2,33	< 0,05
	АМ	29	-0,67 ± 0,28	1,52	187	-0,10 ± 0,05	0,72	3,33	< 0,05
	ТТАС	11	-0,34 ± 0,31	1,02	82	-0,01 ± 0,07	0,62	-1,03	> 0,05

Таким чином, для ягнят народжених у складі двоїнн, ступінь відхилення маси при народженні від середньої по отарі також значно впливає на збереженість до відлучення. Однак, тут має значення відхилення тільки в один бік, а саме, у бік зменшення маси при народженні. Ті ягнята, які мали при народженні значно

Вісник аграрної науки Причорномор'я, _____
Випуск 4, 2006 **219**

меншу масу, ніж в середньому по отарі, мали гіршу збереженість до відлучення.

Висновки. На підставі одержаних результатів можна зробити висновки, що одинці і двійні відчують різну спрямованість відбору. Для одинців має місце яскраво виражений стабілізуючий відбір, який відсікає крайні варіанти, а для двоїнь — рушійний, який відсікає вкрай малі варіанти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовченко Б.Е., Шнайдер Ю.А., Литвинов А.П., Иваненко П.А. Улучшение сохранности и продуктивности овец в колхозах и совхозах Херсонской области. — Херсон: ХСХИ им. Цюрупы А.Д., — 1998. — 40 с.
2. Гордон Айан. Контроль воспроизводства сельскохозяйственных животных. — Москва: Агропромиздат, 1988. — С.415.
3. Гребень Л.К. Развитие тонкорунного вивчарства в УРСР // Соціалістичне тваринництво. — 1957. — № 11. — С.16-21.
4. Давыденко В.М., Шинкаренко И.С. Многоплодие овец асканийской тонкорунной породы при разных способах содержания // Овцеводство. — 1975. — № 5. — С. 84-85.
5. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников. — М.: Колос. 1969. — 256 с.